

דרך לטפף פרשת בא

מאוצרות התורה

ילדים יקרים וחביבים, ה' ציוה את משה שיזהיר את פרעה ממכת הארבה העומדת להתחולל עליו, ארבה אשר כמוהו לא היה וכמוהו לא יהיה עוד, ואשר יכלה את כל הירק שנשאר ממכת הברד, ויכסה את כל ארץ מצרים. אמר להם פרעה: לכו עבדו את אלוקיכם, "מי ומי ההולכים?" ענה לו משה: כולנו, בנערינו ובזקנינו נלך, בבנינו ובבנותינו. בצאננו ובקרננו. פרעה סירב לכך, לכן נטה משה ידו כדבר ה', ומיד נשבה רוח קדים חזקה, שנשא את הארבה, והביאה אותו על כל ארץ מצרים. החשיך הארבה את כל מצרים, כלה את כל עשב השדה ופרי העץ אשר שרדו ממכת הברד, אך בתבואת ישראל לא נגע. קרא פרעה למשה ולאהרון ובקש פי יעתירו לה' ויסיר מעליו את המוות הזה, ואפילו הודה כי חטא לה' ובקש – "שא נא חטאתי". מיד התפלל משה לה', וה' הביא רוח מערבית חזקה נשאה את כל הארבה עד ים-סוף. וכדי שלא תהיה למצרים תועלת מהמכה, לקחה הרוח עימה גם את הארבה שהמצרים מלחו ושמו בחביות. אחרי מכה זו בלי אזהרה נוספת לפרעה נטה משה ידו על פי ה', לכוון מקורות האור בשמים. מיד כוסתה השמש ואפלה, וחושך כבד השתרר על כל מצרים. הם ניסו להדליק נרות – אולם רוח סערה נשבה וכבתה אותם. בחצות ליל י"ד בניסן בא משה לפני פרעה והזהיר אותו בדבר המכה האחרונה המצפה למצרים: מכת בכורות. הבכורות שמעו זאת וביקשו מפרעה ושריו לתת לישראל לצאת. פרעה ושריו התנגדו, לכן נטלו הבכורות איש איש את חרבו, והרגו את אבותיהם – ככתוב "למכה מצרים בבכוריהם". בליל טו' בניסן בחצות הלילה עבר הקב"ה בעצמו והיכה את כל בכורי מצרים. גם הבכורות המצריים שהסתתרו בבתי ישראל וקיוו כי המכה תפסח עליהם שם. יצא פרעה לרחובות מצרים והרעים בקול גדול: "קומו צאו מתוך עמי", משחררים אתם! אמר משה לפרעה – לא נצא כנגבים בלילה אלא נחכה עד אור הבוקר – אז נצא בעצם היום ביד חמה.

052-4617763 פלפול

שאלות על הפרשה

שאלות עפ"י רש"י לכיתות ד' - ו', ז' וח' (המשך)

שאלות לכיתות א' - ג' (חלק מהשאלות מאוצרות התורה)

- 7. איזה בכורות מתו במכת הבכורות?
 - א. רק מצריים שהיו במצרים. ב. גם מצריים שהיו מחוץ למצרים.
 - ג. גם בכורות אחרים שהיו במצרים. ד. ב' וגי' נכוונות.
- 8. "...אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְתֵת לְךָ אֶתְּךָ וְזֶבֶת חֶלֶב וְדָבָשׁ..." (פרק יג')
 - האם יתכן שיזוב חלב מן הארץ?
 - א. הכוונה למי המעיינות שטעימים כמו חלב.
 - ב. זה ביטוי המציין שפע.
 - ג. הכוונה שהחלב יזוב מהעיזים והדבש מהפירות. ד. כן, בנס.

- 1. איזה מהמכות שהביא ה' על פרעה והעם המצרי מופיעות בפרשתנו?
 - א. ברד ארבה מכת הבכורות. ב. ברד חושך מכת הבכורות.
 - ג. ארבה חושך מכת הבכורות. ד. ברד ארבה חושך מכת הבכורות.
- 2. מה ביקש ה' ממשה שיזכיר לישראל לעשות לפני צאתם ממצרים?
 - א. לקחת את עצמות יוסף. ב. לבקש מהמצרים כלי כסף וזהב.
 - ג. להכין צידה לדרך. ד. כל התשובות נכוונות.
- 3. מה היה הנס המיוחד שקרה בעת שהפסיקה מכת הארבה?
 - א. הצמחים שאכלו חזרו לצמות. ב. יצאו, גם מה שהמצרים המליחו.
 - ג. הפכו לארבה אחד, שיצא ממצרים. ד. תשובות ב' וגי' נכוונות.
- 4. מה היה מספרם של בני ישראל כשיצאו מארץ מצרים?
 - א. שש מאות אלף, כולל נשים וטף. ב. שש מאות אלף, כולל נשים, ללא טף.
 - ג. שש מאות אלף, לא כולל נשים וטף. ד. אף תשובה לא נכונה.

שאלות לכיתות ז' וח' - ממפרשים אחרים

שאלות עפ"י רש"י לכיתות ד' עד ו', ז' וח'

- 9. "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כִּן דִּבַּרְתָּ לֹא אֶסְפֵּךְ עוֹד רְאוֹת פְּנִיךָ" (פרק יז) לפי פירוש הרמב"ן האם פרעה ראה את משה אחרי מכת הבכורות?
 - א. לא ראה אותו, אך שלח לו שליחים. ב. ראה אותו, אך לא בארמונו.
 - ג. הלך לפתח ביתו, אך לא ראה אותו. ד. כל התשובות נכוונות.
- 10. "וַיִּתֵּן ה' אֶת חֵן הָעַם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם..." (פרק יא') לפי פירוש הרמב"ן מדוע נתן ה' את חן העם בעיני מצריים?
 - א. כדי שיתנו להם כלי כסף וכלי זהב בשפע.
 - ב. כדי שלא ישנאו אותם על עשר המכות שקיבלו.
 - ג. כדי שיתנו להם את כלי הכסף וכלי הזהב במתנה ולא בהשאלה.
 - ד. תשובות א' וגי' נכוונות.

- 5. "וראיתי את הדם..." -למה נועד הדם, הרי הכל גלוי לפני הקב"ה?
 - א. סימן למלאכים שעזרו במכה.
 - ב. ה' רצה לראות שישראל עוסקים במצווה.
 - ג. לעודד את בני ישראל. ד. תשובות ב' וגי' נכוונות.
- 6. מדוע הכה הקב"ה את מצרים במכת החושך?
 - א. להמית את הרשעים בישראל שלא רצו לצאת ממצרים.
 - ב. להפחיד את המצרים.
 - ג. כדי שישראל יראו וידעו היכן נמצאים אוצרות מצרים.
 - ד. תשובות א' וגי' נכוונות.

ברכת אברהם

יד עזריאל

לע"נ הרב אברהם בן הרב מאיר ליברמן ז"ל

לע"נ עזריאל (רוברט) בן שלמה קרמר ז"ל

דף לטור פרשת בא

מאצרות התורה

Summary: מִצְרַיִם is plagued with אֲרָבָה and then with חֹשֶׁךְ, but פְּרָעָה remains obstinate and refuses to liberate יִשְׂרָאֵל בְּנֵי. G-d announces that one more plague is forthcoming, following which פְּרָעָה will insist on יִשְׂרָאֵל בְּנֵי's immediate departure. מֹשֶׁה and אַהֲרֹן are commanded to instruct the people regarding the Passover regulations: פֶּסַח (קִרְבַּן פֶּסַח), מִצָּה, and מְרוֹר (bitter herbs). The בְּנֵי יִשְׂרָאֵל put blood of the קִרְבַּן פֶּסַח on the doorposts as a sign to G-d to "pass over" their houses when He smites the first-born of the מִצְרַיִם. That night פְּרָעָה awakens to find death in every מִצְרַיִם household. He demands that the בְּנֵי יִשְׂרָאֵל leave immediately. The סִדְרָה ends with the listing of additional Passover regulations, the command to redeem the first-born male, and instructions that every Jewish male should put on תְּפִילִין as a daily reminder that by "strength of hand G-d brought us forth out of מִצְרַיִם".

052-4617763
פ"ב/ט"ו

שאלות על הפרשה

Level I

- How was "חֹשֶׁךְ" different from ordinary darkness? (10:21,22 Rashi)
 - The darkness of "חֹשֶׁךְ" was tangible.
 - It was a different color.
 - It was foggy.
 - No different just longer.
- At what time did the 10th plague occur? (12:29)
 - Midnight.
 - Dawn.
 - Dusk.
 - The Torah doesn't specify.
- What was the first Mitzvah given to יִשְׂרָאֵל בְּנֵי?
 - new month when the new moon appears.
 - שבת.
 - קרבת פסח.
 - Keeping kosher.
- With the arrival of the 10th plague, why did פְּרָעָה chase יִשְׂרָאֵל בְּנֵי out of מִצְרַיִם?
 - Because he too was a בְּכוֹר.
 - He was afraid the מצריים would kill him.
 - He thought the plague would stop faster.
 - He'd tired of the blood shed

Level II

- With the coming of אֲרָבָה, who says: "הטרם תדע כי אבדה מצרים"
 - פרעה's servants.
 - פרעה.
 - The Jewish slaves
 - אהרן to his brother משה.

Level II

- What was פְּרָעָה willing to compromise in reference to בני ישראל leaving? (10:11)
 - He was willing to let only the men go.
 - He was willing to send only woman.
 - He was willing to send all.
 - Only children had to remain.
- What did פְּרָעָה do upon experiencing the אֲרָבָה?
 - פְּרָעָה confessed to his sins.
 - Promised to let יִשְׂרָאֵל בְּנֵי go.
 - Swore he'd never let them go.
 - Answers a&b are correct.
- How many years were בני ישראל in מִצְרַיִם?
 - 430 years from the ברית with אַבְרָהָם.
 - 400 years from the birth of יִצְחָק.
 - Actual time in מִצְרַיִם was 210 years.
 - all of the above
- Which rules of פֶּסַח דורות applied to פְּרָעָה?
 - Take on 10th of נִסְקָן.
 - Place blood on doorposts and lintel.
 - Belt tied, shoes on feet, staff in hand.
 - Slaughtering on the afternoon of the 14th.
- Why did מֹשֶׁה give an approximate time for the 10th plague? (Rashi from the Midrash)
 - He feared that פְּרָעָה's people might miscalculate the exact time.
 - He lost his watch in Midian.
 - He wanted to keep פרעה guessing.
 - None of the above

ברכת אברהם

לע"נ הרב אברהם בן הרב מאיר ליברמן ז"ל

יד עזריאל

לע"נ עזריאל (רוברט) בן שלמה קרמר ז"ל

